

Enligt sändlista

## BILDANDE AV

### *Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans naturreservat*

Objektnummer	2027154
Län	Västernorrland
Kommun	Sundsvall
Socken	Stöde
Fastighet	del av Fanbyn 11:6 del av Lomsjömyran 1:18 del av Lomsjömyran 1:24 del av Lomsjömyran 1:38 del av Tjärnsjön 1:17 del av Tjärnsjön 1:34 Tjärnsjön 1:8* Ulvsjön 3:63* Tjärnsjön 1:30* Lomsjömyran 1:61* *) Bildande av ny fastighet pågår.
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket samt privat
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	16 km söder om Stöde
Mittpunkt	x: 579634,2 y: 6905749 (SWEREF 99)
Areal [hektar]	425,6
Prod skogsmark [ha]	107,3
Natura 2000	SE0710195
Naturtyper [ha]	Myr 257 Impediment 47,1 Lövblandad barrskog 34,6 Barrsumpskog 23,6 Granskog 16,6 Vatten 14,2 Triviallövskog 11,5 Lövsumpskog 9,9 Hygge 6,9 Barrblandskog 4,2

## **LÄNSSTYRELSENS BESLUT**

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kapitlet 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kapitlet 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

## **SYFTE**

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en stor och botaniskt värdefull skogsmyrmosaik med tillhörande vattenmiljöer. Detta innebär att processer och strukturer, såsom ostörd hydrologi med därtill hörande vattenståndsvariationer och de till skog, myr och vatten hörande organismgrupperna, i huvudsak ska utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

För att gynna myrarnas flora, återställa hydrologin och bibehålla myrens hävdgynnade biologiska mångfald kan dock aktiva insatser såsom igenläggning av diken, slyröjning och slätter på mindre delar av våtmarkerna ske.

De i området ingående Natura 2000-habitaten ska bevaras i gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att dessa finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning.

## **RESERVATSFÖRESKRIFTER**

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning såsom antenn, mast, skjul, torn, brygga eller pir.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, bottnar, block, vatten eller våtmark.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.

- 5 anlägga väg, stig, spång eller bro.
- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar, samt utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödningsämnen.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer. Denna föreskrift gäller dock inte utsättning av fisk, utan dylik verksamhet regleras i förordning 1994:1716 om fisket, vattenbruken och fiskenäringen.
- 9 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.
- 10 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte snöskoter på snötäckt mark eller sjöis eller uttransport av skjutna älgar och björnar eller annat högvilt, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 11 riva bäverdammar.
- 12 upplåta mark för militär övningsverksamhet

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 igenläggning av diken med därtill hörande avverkning av buskar och träd längs med dikeskanterna. Igenläggningarna ska ske enbart om omgivande markägares fastigheter ej riskerar att påverkas av förhöjda vattennivåer.
- 4 röjning av buskar och avverkning av träd på tidigare hävdade våtmarker inom Björkbäcksmyrankomplexet i syfte att gynna floran.
- 5 slätterhävd på tidigare hävdade våtmarker inom Björkbäcksmyrankomplexet i syfte att gynna floran.
- 6 röjning av yngre barrträd inom hyggesyta i syfte att skapa lövrikare bestånd.
- 7 fällning eller ringbarkning av enstaka träd längs bäckarna i syfte att öka mängden död ved i vattendraget.
- 8 avlägsnande av främmande arter; exempelvis contortatall eller lupiner.
- 9 undersökningar av mark, vatten, vegetation, fisk och annat djurliv, samt markering av därtill hörande ytor.

C. Föreskrifter enligt 7. kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.

- 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlyst matsvamp eller marklevande färgsvamp.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark, block och vattenmiljöer.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 6 framföra motordrivet fordon undantaget framförande av snöskoter på snötäckt mark eller sjöis.
- 7 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 8 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 9 genomföra tävlingar, lägerverksamhet eller andra större arrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av angränsande skogsbilväg, inklusive vägdiken. Träd som är rotade i reservatet och fallit över väg får kapas men ska lämnas i reservatet.

Föreskrift C5 ska inte hindra ringmärkning av fågel i enlighet med övrigt regelverk.

Tillstånd från föreskrift C9 kan innebära att undantag ges från flera föreskrifter. För verksamheten gäller att eventuell åverkan inte annat än alldeles obetydligt får påverka de värden som reservatet syftar till att bevara.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för manuell rivning av bäverdämmen som påverkar väg eller områden utanför reservatet. Observera att dylik rivning regleras i 29 § jaktförordningen (1987:905).

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Länsstyrelsen kan ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, exempelvis provtagning av jordlager eller berggrund, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provtytor eller annan åverkan är tillåtna i reservatet. Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

## **SKÄLEN FÖR BESLUT**

### **Områdesbeskrivning**

Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans är ett stort heterogent och botaniskt intressant myrområde med flera olika myrtyper såsom strängflarkkärr, öppna svagt välvda mossar, topogena kärr, skogskärr, artrika sumpskogsmiljöer, strandkärr och en riklig förekomst av fastmarksholmar. Berggrunden består av gnejsig granit och jordarten på fastmarken är morän.

Vegetationen är huvudsakligen fattig till intermediär men rikkärr återfinns på Björkbäcksmyrans. I de rikare sumpskogsmiljöerna återfinns arter som sumpnycklar, tvåblad, dvärglumner, nålstarr och Kung Karls spira. Stor-Lomsjömyran i norra delen av objektet domineras av ett intermediärt kärr med sumpnycklar, kärrull, purpurvitmossa och guldspärrmossa.

Norra delen av reservatet, Stor-Lomsjömyrankomplexet, består av Stor- och Lill-Lomsjömyran, Kallasmyran och Långmyran. Myrarna avvattnas dels direkt ut i Stor-Lomsjöbäcken i öster och dels via Pitebäcken och Stor-Lomsjön ut i Stor-Lomsjöbäcken.

Stor-Lomsjömyran domineras av svagt sluttande öppna kärr som i delar är differentierade i strängflarkkärr. Rikare blandskogskärr finns väster och öster om Stor-Lomsjön i anslutning till bäckarna.

Lill-Lomsjömyran domineras av en svagt välvd öppen mosse med delvis tydlig lagg. I nordvästra hörnet finns ett rikare skogskärr med bland annat sumpnycklar, dvärglumner och nålstarr. Lill-Lomsjön omges av starrdominerade mjukmattekärr.

Kallasmyran och Långmyran hyser mestadels tallmossar. I östra delen av Kallasmyran finns även ett glest trädtäckt högstarrkärr sluttande ned mot Stor-Lomsjöbäcken och i norr finns en lövrik sumpskog. I myrkanterna och längs bäckarna finns även skogskärr och en hel del sumpskog.

Skogen längs med Stor-Lomsjöbäcken har påverkats av bäver och ett parti av skogen har översvämmats och dött och därmed skapat en hel del död ved. Här har ullticka (NT\*) påträffats. Öster om Stor-Lomsjöbäcken föll en hel del gran efter stormen Ivar i december 2013 varav det mesta forslats ut. Här finns därför ett mindre hygge. Skogsområdet sydväst om Lill-Lomsjön består av naturskogsartad granskog med förekomst av de rödlistade vedsvamparna rosenticka och ullticka, båda NT\*.

Den södra delen av reservatet, Björkbäcksmyranskomplexet, ligger på en vattendelare och

avvattnas både mot norr via Burbäcken samt mot söder via Styggbäcken. Myrområdet är variationsrikt och bitvis mosaikartat med flera fastmarksholmar. Här återfinns flera rena mossepartier, bland annat en väl strukturerad öppen mosse belägen väster om de två större skogsholmarna i Björkbäcksmyrans mitt. Mossens struktur är säregen med stora, runda, halvmeterhöga tuvor med tvära sidor bestående av rostvitmossa omgärdade av smala mjukmattestråk av klubb- och flaggvitmossa. Södra delen av Björkbäcksmyrans består av en tallmossa dominerad av rostvitmossa.

Burbäcksmyrans och Pålsmyrans lutar kraftigt åt sydväst mot Burbäcken och består av rika till intermediära fastmattekärr dominerade av blååtäl och rika på brunmossor som gyllenmossa, guldspärrmossa och mässingmossa. Orkidéer som sumpnycklar, mossnycklar, ängsnycklar och tvåblad påträffas liksom blåsippa bland Burbäcksmyrans skogsdungar längst i öster. Denna rika del av Björkbäcksmyrankomplexet har, vilket framgår av äldre kartmaterial, tidigare nyttjats för slätter.

Intermediära kärr med bland annat purpurvitmossa återfinns företrädesvis kring Styggbäcken och på Källmyran. Starrdominerade fattigkärr finns intill mossepartierna på mellersta delen av Björkbäcksmyrans. I sydöstra delen av Björkbäcksmyrans, söder om Burbäcken finns ett mindre intermediärt kärr med viss sträng-flarkstruktur. Myren lutar kraftigt mot bäcken och har även den, liksom Källmyran och de rikare myrarna norr om Burbäcken, förr nyttjats för slätter.

Längre västerut finns ett frodigt blandskogskärr och i södra delen av Björkbäcksmyrans mot Styggbäcken finns en högvuxen, artrik gransumpskog med stort inslag av björk men även tall och rönn. Skogen är tät och blöt och rik på stjärnmossor och örter såsom Kung Karls spira och träden har styltrötter. Naturskogsarter som lunglav och ullticka (båda NT\*) har också påträffats här.

Skogsholmarna på Björkbäcksmyrans är beklädda med delvis försumpad, äldre, naturligt föryngrad granskog med vissa naturvärden såsom lunglav (NT\*) och skrovellav (NT\*) på säl, ullticka (NT\*) och sotticka på granlågor och violettgrå tagellav (NT\*) på gamla granar.

På Björkbäcksmyrans finns ett cirka 900 meter långt men grunt och igenväxande dike i myrens centrala delar samt ett par mindre skogsdiken precis i kanten av reservatet öster om Pålsmyran samt Burbäcksmyrans.

Så vitt känt finns inga särskilda kulturmiljölämningar i området.

\*) NT="nära hotad" enligt 2015 års rödlista.

### **Natura 2000**

Södra delen av naturreservatet ingår i EU:s nätverk Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet. Inom området finns i direktivet ingående naturtyper, se nedan. En särskild bevarandeplan finns för Natura 2000-området.

Framtida verksamheter i anslutning till reservatet som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området, kan kräva tillstånd. Detta regleras dock ej av föreskrifterna

för reservatet, utan av annan lagstiftning (miljöbalken 7 kap. 28 § m. fl.).

I naturreservatet ingår följande prioriterade naturtyper enligt art- och habitatdirektivet, areal i ha (\*=prioriterad art eller naturtyp):

7310	*Aapamyrar	36,6 ha
9010	*Västlig tajga	16,9 ha
9080	*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	1,5 ha
91D0	*Skogbevuxen myr	39,9 ha

### Ärendets beredning

Området inventerades redan 1978-79 av Olof Elofsson på uppdrag av länsstyrelsen inom ramen för den länstäckande fågelinventeringen. De ornitologiska värdena fanns vara ringa. De botaniska värdena uppmärksammades i början på 1980-talet av Karin Due och Marie Muhr vid en botanisk inventering åt länsstyrelsen 1983. I den rikstäckande våtmarksinventeringen i början av 1990-talet kom Stor-Lomsjömyran och Björkbäcksmyrans i högsta naturvärdesklass (klass I). Området pekades 1994 ut i Naturvårdsverkets nationella säkerställandeplan för våtmarksområden, Myrskyddsplan för Sverige.

Länsstyrelsen gjorde en utredning i mitten på 1990-talet av icke skyddade områden inom Myrskyddsplanen för att finna större, sammanhängande skogs-myrområden med höga naturvärden i såväl skog som i våtmark. För Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans föreslogs ett något större område än det aktuella reservatsområdet.

Diskussioner med SCA och Holmen om att bilda naturreservat av Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans inleddes 2006. De SCA-ägda delarna av Stor-Lomsjömyran förvärvades av Naturvårdsverket från SCA 2014 (NV-01806-14 samt NV-04696-14). Det ingick i det så kallade ESAB-paketet där staten erbjöd de stora skogsbolagen mark från Sveaskog i utbyte mot områden på bolagsmark som planerades bli naturreservat. Hösten 2015 erhöll också Holmen bytesmark från ESAB i utbyte för sin del av reservatsområdet (NV-08274-15). 2015 inleddes förhandlingar med de enskilda markägarna om ersättning. Under 2016 har intrångsavtal upprättats med samtliga enskilda markägare.

SCA har registrerat en nyckelbiotop inom Stor-Lomsjömyran och Holmen har registrerat tretton nyckelbiotoper inom Björkbäcksmyrans och i princip samtliga skogholmar är avsatta som frivilliga avsättningar.

Reservatsområdet finns registrerat som ett naturvårdsobjekt av högsta naturvärdesklass (nr 81190) vid länsstyrelsen samt är utpekad som riksintresse för natuvården (NRO-22-24).

Södra delen av reservatsområdet, Björkbäcksmyrans (omfattande 181,6 hektar), ingår i Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden, Natura 2000.

Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans är utpekad i Sundsvalls översiktsplan från 2014 som Natura 2000-område och riksintresse för natuvården samt naturvårdsobjekt hos länsstyrelsen.

Inför remissbehandlingen har, i enlighet med Sveriges geologiska undersöknings skrivelse från mars 2005 (01-266/2005), information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Yttranden har inkommit från Holmen skog AB, Stöde viltvårdsområde, Sundsvalls kommun, Skogsstyrelsen, Sundsvalls mykologiska sällskap, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Medelpads ornitologiska förening. Medelpads botaniska förening inkom också med synpunkter, något försenat. Ingendera remissinstans har några invändningar mot reservatets bildande.

Holmen skog har dock synpunkter på utformning av parkering samt möjlighet att skylta älgpass. SGU anger att möjligheten för länsstyrelsen att ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar även bör omfata provtagning av berg- och jordlager. Mykologerna påpekar att myrarnas marksvampflora bör undersökas mera och plockning av marklevande färgsvampar bör vara tillåtet enligt föreskrifterna. De önskar också utökad tillgänglighet till området i form av spångad stigslinga. Botaniska föreningen informerar om ytterligare artfynd från området.

### **Länsstyrelsens bedömning**

Länsstyrelsen har i möjligaste mån försökt ta hänsyn till de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna genom bearbetning av beslut och skötselplan. Rörande Holmen skog ABs fråga kring markering av älgpass så är sakägare, såsom jakträttsinnehavare, inte förhindrade enligt A-föreskrifterna att snitsla eller på annat sätt markera älgpass. Angående mykologernas önskan om utökad tillgänglighet till reservatet i form av spänger och stigar så är syftet med inrättandet av Storlomsjömyran-Björkbäcksmyrans naturreservat att bevara biologisk mångfald, inte att iordningsställa området för ett utökat friluftsliv. Västernorrlands län har i dag närmare 200 naturreservat och enbart en del av dessa kan prioriteras för utökad tillgänglighet i form av spänger och stigar. Storlomsjömyran-Björkbäcksmyrans är inte ett av dessa reservat.

Med stöd av föreskrift B8 kan främmande arter avlägsnas. Att sådana arter inte är önskvärda är i enlighet med den grundläggande tanken om att skydda naturmiljöer. Det ges också uttryck för i föreskrift A8 som hindrar införsel av individer, och i Skogsstyrelsens regelverk som anger att contorta-tall inte får planteras inom en kilometer från naturreservat och nationalparker. Således är det väl motiverat att kunna avlägsna främmande arter, oavsett om det är contorta-tall eller lupiner.

Stor-Lomsjömyran och Björkbäcksmyrans är ett av de större och mest värdefulla skogsmyrkomplexen i länet och utpekat i den nationella säkerställandeplanen Myrskyddsplan för Sverige. Mångformigheten av myrar, vattenmiljöer, sump- och fastmarksskogar utgör tillsammans en stor och sammanhållen värdekärna med bland annat mycket höga botaniska värden. Området har få motsvarigheter i Västernorrland och bör skyddas för sina höga biologiska värden.

Naturvärdena i dessa miljöer är oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering. Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av våtmarker, vatten och skogsmiljöer, med därtill hörande



strukturer, processer och arter, förbättras.

För att kunna värna de arter, framförallt kärlväxter, som gynnats av den tidigare slåttern i de rikare partierna av Björkbäcksmyrkomplexet är det av vikt att reservatsbeslutet möjliggör att åtgärder kan genomföras för att hålla dessa partier öppna. Den yta som röjs eller slås bör avgränsas till de områden där hävden kan dokumenterats ha skett. Studier av äldre kartor, exempelvis den geometriska avmätningen från 1757 som finns i lantmäteriets digitala arkiv, ger god hjälp vid denna avgränsning.

Myrkomplexet är på det hela taget i princip hydrologiskt orört. Det finns dock ett fåtal diken. Ett par av dessa är lämpliga att åtgärda för att förbättra hydrologin i reservatet men utan att riskera att omgivande marker påverkas negativt. Igenläggning av diken är en beprövad restaureringsmetod som genomförts på flertalet skyddade myrar i länet med gott resultat. Åtgärden innebär också att träd och buskar avverkas längs dikeskanterna. De diken som prioriteras för dikesigenläggning bör därför vara de där inte värdefull sumpskogsmiljö påverkas negativt av åtgärden.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en i dag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder nödvändiga för arten. Sådan eventuell dispens bör motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar" och "Myllrande våtmarker". Området ryms inom betinget för det regionala miljömålets första delmål, som anger att 1,8 % av länets produktiva skogsmark ska skyddas formellt. Urvalet av reservatsförslaget har gjorts i enlighet med de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog från 2005 samt den nationella säkerställandeplanen för våtmarker, Myrskyddsplan för Sverige från 1994, reviderad 2007.

Vidare bedömer länsstyrelsen att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan, det tematiska tillägget för vindkraft och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlen miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

## **HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86

Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Kristin Lindström, telefon 0611-34 92 58, kristin.lindstrom@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar samt i Sundsvalls Tidning. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Ulrica Åsberg, länsjurist, Thomas Steinwall, planhandläggare samt Torbjörn Engberg, chef vid enheten för skyddad natur.



Gunnar Holmgren  
landshövding



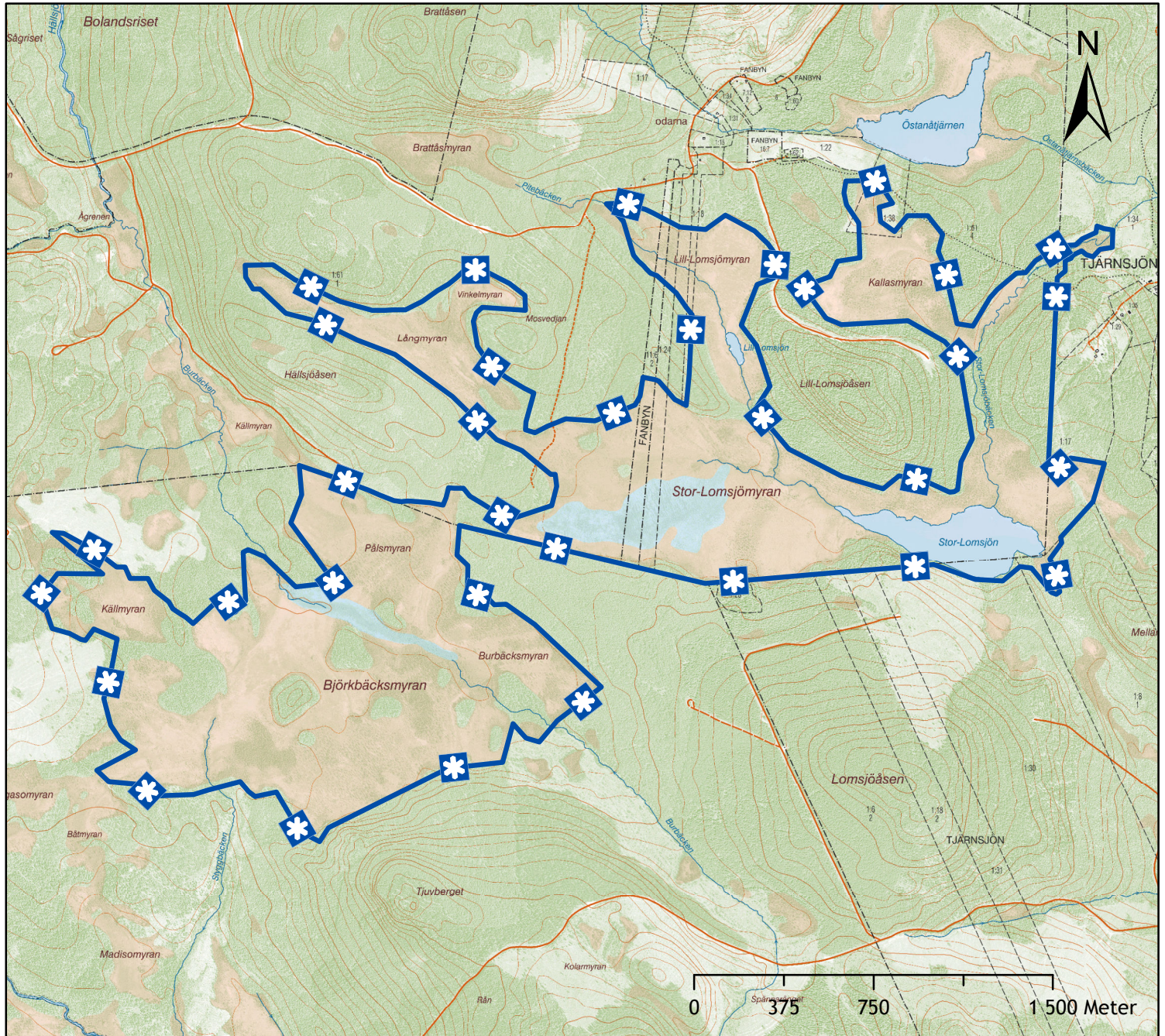
Kristin Lindström  
naturvårdshandläggare



#### **Bilagor**

- 1 Beslutslista
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

# Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans naturreservat

Bilaga 1  
Beslutskarta  
Dnr: 511-292-14



-  Reservatsgräns
-  Befintliga naturreservat

## Skötselplan för *Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter, information om Natura 2000 och en sammanfattande beskrivning av området som bland annat omfattar reservatets biologiska bevarandevärden.

### **Gränser**

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

### **Brand**

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning ska ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

### **Servitut och samfälligheter mm**

Enligt avtal mellan Naturvårdsverket och SCA (huvudavtal tecknat 2011 (NV-06241-11), tillägg tecknat 2014 (NV-02220-14)), avseende väghållningskostnader till naturreservat, äger staten rätt att använda vägen från avtaget 2 km söder om Gransjön till Hällsjöåsen, dels för skötsel och tillsyn och dels för att hänvisa besökare till reservatet. SCA ansvarar för att vägen underhålls så att den är framkomlig med personbil under barmarkssäsongen. För detta betalar staten en årlig vägavgift.

### **Jakt**

Staten har upplåtit rätten på all jakt inom den tidigare SCA-ägda delen av naturreservatet till SCA skog AB (Naturvårdsverkets diariernr NV-01806-14 inklusive komplettering 140619). Avtalet ska sägas upp senast ett år före avtalstidens utgång annars förlängs avtalet automatiskt med 5 år. Uppsägning förutsätter enligt upplåtelsen att jakten regleras i reservatsföreskrifter.

Inom den tidigare Holmen-ägda delen av reservatet har staten upplåtit rätten till all jakt till Holmen skog AB (Naturvårdsverkets diariernr NV-05825-16). Avtalet ska sägas upp senast ett år före avtalstidens utgång annars förlängs avtalet automatiskt med 5 år. Uppsägning förutsätter enligt upplåtelsen att jakten regleras i reservatsföreskrifter.

Jakträtten inom de enskilt ägda fastigheterna tillhör även fortsatt markägarna.

Reservatsföreskrifterna reglerar jaktutövandet enligt följande:

Vid uttransport av högvilt får mindre banddriven älgdragare eller liknande användas, varvid risken för markskador och spårbildning ska minimeras (se beslutet § A10). Befintliga siktgator får underhållas, men nya siktgator får inte röjas (se beslutet § A6). Ansökan om tillstånd för uppförande av nya jakttorn ska inlämnas till länsstyrelsen (§ A9). Varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (§ A6 och C1).

Det är tillåtet att med papperssnitslar markera ut gångväg till jaktpass samt själva jaktpassen.

Dessutom ska anslag om pågående jakt sättas upp i anslutning till reservatstavlan (se skötselkarta).

## **Natura 2000**

Sydvästra delen av reservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. För Natura 2000-området finns en bevarandeplan i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade habitat och arter. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att överensstämja med de mål som finns i bevarandeplanen. Vissa mål i bevarandeplanen har dock av praktiska skäl ej införlivats i skötselplanen för reservatet.

## **Förvaltning och tillsyn**

Länsstyrelsen ansvarar för förvaltningen av reservatet och tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna.

## **Skötselområden med bevarandemål och åtgärder**

Området har indelats i fyra skötselområden, varav ett omfattar hela reservatet, se skötselkartan.

### **Skötselområde 1**

*Myrar, sjöar och vattendrag*

#### Övergripande mål

Att miljöerna har en naturlig hydrologi och i huvudsak får utvecklas fritt efter förekommande naturliga processer.

*Målindikatorer:*

- Myrarna är i huvudsak fria från träd och buskar som uppkommit på grund av hävdens upphörande.
- De diken som förekommer inom reservatet saknar negativ inverkan på våtmarkerna och vattenmiljöerna.

#### Åtgärder

- Igenläggning av diken  
Det finns två igenväxande diken inom Björkbäcksmyrans samt ett par skogsdiken i östra kanten av Pålsmyran och norr och söder om Burbäcksmyrans. Skogsdikena är så belägna att

de svåriligen kan åtgärdas utan påverkan på omgivande mark och bör således inte prioriteras för åtgärd.

Dikena på själva Björkbäcksmýran bör utvärderas innan en dikesigenläggning övervägs, gärna med hjälp av en GIS-analys i likhet med de utförda inom projektet Life to ad(d)mire.

■ **Avverkning och röjning av sly**

På de tidigare slåttermyrarna norr och söder om Burbäcken samt på Kälsmyran och intill de grävda dikena över Björkbäcksmýran har det kommit upp träd- och buskvegetation. För att återställa myren till en öppnare miljö bör dessa träd och buskar avverkas.

■ **Återupptagen hävd**

Om så prioriteras av reservatsförvaltningen ska hävd i form av slåtter på sensommaren/hösten kunna återupptas på de tidigare slåttermyrarna inom Björkbäcksmýrankomplexet för att gynna floran. Slåttern ska inte utföras med tätare intervall än två år mellan slåttertillfällena. Höet avlägsnas från myren.

## **Skötselområde 2**

*Grandominerade skogar och sumpskogar*

### Övergripande mål

Att låta skogsmiljöerna i huvudsak få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Detta resulterar i strukturer, såsom gamla, grova träd och döda stående och liggande träd, vilka är kännetecknande för ett naturligt fungerande och av människan i låg grad påverkat skogsekosystem.

### Åtgärder

■ **Fällning av enstaka träd**

I syfte att öka mängden död ved i bäckmiljöerna kan enstaka träd intill bäcken fällas eller ringbarkas. Åtgärden syftar till att täppa igen det glapp i kontinuitet av död ved inom vattendragens svämzoner som riskerar att uppstå. Periodvis översvämmad död ved är viktig för flertalet rödlistade organismer, i synnerhet vedlevande mossor som olika arter av *Scapania*, se åtgärdsprogrammet för sällsynta skapanior på tidvis översvämmad ved. Enbart enstaka träd ska fällas och det är viktigt att tillse att den döda veden hamnar i svämzonen och att trädskiktet inte glesas ut för mycket så solinstrålningen till bäcken blir för hög.

## **Skötselområde 3**

*Lövrikt hygge*

### Övergripande mål

Att området skall utvecklas till ett lövdominerat, naturligt föryngrat bestånd.

*Målordikatorer:*

■ Skötselområdet är rikt på lövträd (>30 %).

### Åtgärder

■ **Röjning av ung tall och gran**

Röjningsåtgärden bör ske först när tillräckligt mycket yngre lövträd kommit upp så att dessa

gynnas av röjningen och tillsammans med de äldre lövträden bildar ett lövdominerat bestånd. Efter bortröjning av yngre barrträd skett bör området utvecklas fritt.

## Skötselområde 4

### Information och tillgänglighet

Skötselområdet omfattar hela reservatet.

### Övergripande mål

Att låta området vara tillgängligt för allmänheten, samt att besökare ska få relevant information om området.

### Åtgärder

- Information på hemsida  
En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor och parkering  
Informationstavlor placeras där skogsbilvägen passerar Lill-Lomsjömyran samt vid vändplanen norr om Pålsmyran dit besökare hänvisas att parkera, se skötselkartan.

### Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	4	2016	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavlor och parkering	4	2016	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Igenläggning av diken	1	2018	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Avverkning och röjning av sly	1	2018	vid behov	reservatsanslag
2	Röjning av ung tall och gran	3	2018	enstaka tillfälle	reservatsanslag
2	Fällning av enstaka träd	2	2019	enstaka tillfälle	reservatsanslag
3	Återupptagen hävd	1	2020	återkommande	reservatsanslag

## Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Det är av särskild vikt att moss- och kärlväxtfloras respons på de föreslagna åtgärderna inom våtmarken samt intill bäckmiljöerna följs upp. För att följa upp dikesigenläggningarna kan förändringar i grundvattennivåerna följas med hjälp av grundvattenrör.

### Sammanfattning av uppföljning

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
1	De diken som förekommer inom reservatet saknar	vart 10:e år

negativ inverkan på våtmarkerna och vattenmiljöerna.

- |   |   |              |
|---|---|--------------|
| 1 | Myrarna är i huvudsak fria från träd och buskar som uppkommit på grund av hävdens upphörande. | vart 10:e år |
| 3 | Skötselområdet är rikt på lövträd (>30 %).  | vart 10:e år |



# Stor-Lomsjömyran-Björkbäcksmyrans naturreservat

